

TASVIRIY SAN'AT DARSLARIDA KREATIV VA ESTETIK FIKRLASHNI RIVOJLANTIRISHNING INNOVATSION USULLARI

Sayfiyeva Ozoda Madamin qizi

Navoiy Davlat Universiteti

70110501 – Tasviriy san'at magistratura ta'lim yo'nalishi

1-bosqich magistranti

Anotatsiya: Maqolada tasviriy san'at ta'limida o'quvchilarning kreativ va estetik fikrlashini rivojlantirishning innovatsion usullari tahlil qilinadi. Maqolada interaktiv darslar, loyiha asosidagi mashg'ulotlar va raqamli ta'lim vositalari orqali o'quvchilarning vizual tafakkuri, badiiy idroki va san'atga qiziqishi oshirishning samarali yo'llari ko'rib chiqiladi. Shu bilan birga, shaxsga yo'naltirilgan yondashuv, madaniyatlararo estetik tarbiya va kreativ ta'lim muhiti estetik fikrlashni rivojlantirishdagi ahamiyati ta'kidlanadi.

Kalit so'zlar: tasviriy san'at, kreativ fikrlash, estetik tafakkur, badiiy idrok, interaktiv metodlar, loyiha ishlari, innovatsion pedagogika, vizual tafakkur.

Bugungi kunda tasviriy san'at ta'limi o'quvchilarning ijodiy va estetik rivojlanishida muhim vosita hisoblanadi. Tasviriy san'at darslarida o'quvchilar rang, shakl, kompozitsiya va san'at asarining g'oyaviy mazmunini idrok etadi, o'z estetik qarashlarini shakllantiradi va ijodiy qarorlar qabul qilish qobiliyatini rivojlantiradi. Shu sababli, estetik fikrlash nafaqat san'atni his qilish, balki uni ongli tahlil qilish, obrazli fikrlash va ijodiy faoliyatni amalga oshirish jarayonidir.

Zamonaviy ta'lim tizimi o'qituvchidan interaktiv metodlar va innovatsion texnologiyalardan foydalanishni talab qiladi. Tasviriy san'at darslarida bu yondashuv o'quvchini passiv tinglovchidan faol ishtirokchiga aylantiradi. Loyiha asosida ishlash, "flipped classroom" texnologiyasi, interaktiv muhokamalar va vizual tahlil metodlari o'quvchilarning ijodiy salohiyatini, estetik tafakkurini va badiiy idrokini rivojlantirishga yordam beradi.

Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv tasviriy san'at ta'limida alohida ahamiyatga ega. Har bir o'quvchi o'z ijodiy va estetik qobiliyatlari bilan individualdir. Shu sababli, o'qituvchi darslarni o'quvchilarning qiziqishlari va ehtiyojlariga moslashtirishi lozim. Interaktiv muhokamalar, savol-javoblar va vizual tahlil metodlari o'quvchilarga san'at asarlarini turli burchakdan ko'rib chiqish, ularni solishtirish va o'z estetik qarashlarini shakllantirish imkonini beradi.

Raqamli texnologiyalarni qo'llash o'quvchilarning badiiy idroki va estetik fikrlashini kengaytiradi. Virtual galereyalar, onlayn muzeylar va interaktiv ilovalar yordamida o'quvchilar turli davr va mamlakat san'at asarlari bilan tanishadi, ularni tahlil qiladi va baholaydi. Shu orqali vizual madaniyat, estetik tafakkur va badiiy idrok rivojlanadi.

Ijodiy muhit yaratish o'quvchilarda estetik fikrlash va badiiy idrokni shakllantirishning muhim sharti hisoblanadi. Kreativ ta'lim muhiti o'quvchilarga o'z g'oyalari va tasavvurlarini erkin ifodalash imkonini beradi, xatolarni o'rganish va sinash jarayonini qo'llab-quvvatlaydi. Jamoaviy ijodiy loyihalarda ishtirok etish o'quvchilarning ijtimoiy va estetik tajribasini oshiradi, ularni bir-biridan o'rganishga rag'batlantiradi.

Tasviriy san'at darslarida estetik fikrlash va kreativlik bir-biri bilan chambarchas bog'liq jarayonlardir. Estetik fikrlash o'quvchilarga san'atni tushunish va qadrlash imkonini beradi, kreativlik esa ularni o'z ijodiy qarashlarini yaratishga undaydi. Shu sababli, dars jarayonida ijodiy vazifalar estetik tahlil va baholash bilan uyg'un ishlashi kerak. Masalan, o'quvchilar o'z asarlarini yaratish jarayonida rang, shakl va kompozitsiyani estetik asosda tanlaydi va ijodiy qarashlarini ifodalaydi.

Innovatsion pedagogik metodlar o'quvchilarning san'at asarlarini tahlil qilish, baholash va solishtirish jarayonini samarali qiladi. Interaktiv darslar, loyiha ishlari, "flipped classroom" texnologiyasi va raqamli platformalar o'quvchilarni passiv tinglovchidan faol ishtirokchiga aylantiradi, ularning estetik tafakkurini boyitadi va vizual tafakkurini rivojlantiradi. Shu bilan birga, shaxsga yo'naltirilgan yondashuv va kreativ ta'lim muhiti o'quvchilarning individual qobiliyatlarini namoyon qilish imkonini beradi, estetik qarashlarni shakllantiradi va san'atga qiziqishini oshiradi.

Tasviriy san'at ta'limida badiiy idrok va estetik fikrlash o'quvchilarning umumiy dunyoqarashini kengaytiradi, hayotiy estetik baholash qobiliyatini shakllantiradi va shaxsiy ijodiy salohiyatini oshiradi. Shu nuqtayi nazardan, zamonaviy pedagogik metodlar nafaqat dars jarayonini samarali qiladi, balki o'quvchilarning ijodiy, estetik va madaniy rivojlanishida muhim rol o'ynaydi.

Tasviriy san'at ta'limida o'quvchilarning kreativ va estetik fikrlashini rivojlantirish zamonaviy pedagogik yondashuvlar va innovatsion metodlar orqali samarali amalga oshiriladi. Interaktiv darslar, loyiha asosida ishlash, "flipped classroom" texnologiyasi, shaxsga yo'naltirilgan yondashuv va raqamli vositalar o'quvchilarning vizual tafakkurini, estetik tafakkurini va badiiy idrokini rivojlantiradi. Shu bilan birga, kreativ ta'lim muhiti o'quvchilarning ijodiy ifodalanishini rag'batlantiradi, san'atga bo'lgan qiziqishini oshiradi va shaxsning estetik madaniyatini mustahkamlaydi.

Natijada, tasviriy san'at ta'limi o'quvchilarning ijodiy, estetik va madaniy rivojlanishini ta'minlovchi muhim vositaga aylanadi. Zamonaviy innovatsion

yondashuvlar o'quvchilarga san'atni chuqur anglash, o'z estetik qarashlarini shakllantirish va ijodiy salohiyatini kengaytirish imkonini beradi. Shu bilan birga, o'quvchilarda madaniyatlararo estetik tushunchalar rivojlantiriladi va kreativ fikrlash qobiliyati mustahkamlanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Shavdirov S. A. Podgotovka budushchikh uchiteley k issledovatel'skoy deyatelnosti // Pedagogicheskoe obrazovanie i nauka. – 2017. – № 2. – S. 109-110.
2. Shavdirov S. A. Selection Criteria of Training Methods in Design Fine Arts Lessons // Eastern European Scientific Journal. – 2017. – № 1. – S. 131-134.
3. Shovdirov S. Analyzing the sources and consequences of atmospheric pollution: A case study of the Navoi region // E3S Web of Conferences. – EDP Sciences, 2024. – T. 587. – S. 02016.
4. Shavdirov S. Method of organization of classes in higher education institutions using flipped classroom technology // AIP Conference Proceedings. – AIP Publishing LLC, 2025. – T. 3268. – № 1. – S. 070035.
5. Shavdirov S. A. O'quvchilarda tasviriy savodxonlikka oid o'quv kompetentsiyalarini shakllantirishning pedagogik-psixologik jihatlari // Sovremennoe obrazovanie (Uzbekistan). – 2017. – № 6. – S. 15-21.
6. Shovdirov S. A. Tasviriy san'atni o'qitishda o'quvchilarning sohaga oid o'quv kompetentsiyalarini shakllantirish omillari // Inter education & global study. – 2024. – № 1. – S. 8-14.
7. Baymetov B. B., Shovdirov S. A. Methods of Organizing Practical and Theoretical Classes for Students in The Process of Teaching Fine Arts // International Journal on Integrated Education. – 2023. – T. 4. – № 3. – S. 60-66.

